

Verksamhetsplan och budget 2023 med flerårsplan

Fastställd i direktionen 2022-12-12 § 41

Dnr 117–2022

Jämtlands
Gymnasieförbund

1 Inledning	3
2 Planeringsförutsättningar	3
2.1 Nationella krav och förändringar	3
2.2 Elevutvecklingen	4
2.2.1 Demografiska förutsättningar	4
2.2.2 Gymnasieskolan	4
2.2.3 Gymnasiesärskolan	5
2.2.4 Vuxen- och uppdragsutbildning	5
2.3 Utbud	5
2.4 Lokaler och lärverktyg	6
2.5 Personal	6
3 Förbundets innersta kärna	7
4 Förbundets mål	8
4.1 Strategiska mål	8
4.2 Utbildningsmål	8
5 Direktionens prioriteringar	9
5.1.1 Utbud och kvalitet	9
5.1.2 God ekonomisk hushållning	9
5.1.3 Attraktiv arbetsgivare	10
5.1.4 Klimatmål	10
5.2 Utbildningsverksamheten	10
5.2.1 Undervisningen	10
5.2.2 Trygghet och studiero	11
5.2.3 Bedömning och betygssättning	11
5.2.4 Rektors ledarskap	12
6 Budget 2023	12
6.1 Gymnasie- och gymnasiesärskola	12
6.2 Vuxen- och uppdragsutbildning	14
6.3 Verksamhet med extern finansiering	14
6.4 Kostnader för gemensamma stödfunktioner	15
6.5 Investeringar	16
6.6 Resultatbudget (Mkr)	16
6.7 Balansbudget (Mkr)	17
7 Intern kontrollplan 2023	18

1 Inledning

Kommunalförbundet Jämtlands Gymnasieförbund bildades den 1 juli 2005 och ombildades 2017 med Bräcke, Krokom, Ragunda, Åre och Östersunds kommuner som medlemmar. Förutom lagar och förordningarna består förbundets övergripande styrdokument av förbundsordning, konsortialavtal, reglemente och årliga ägardirektiv från medlemskommunerna.

Verksamhetsplanens syfte är att styra förbundets verksamhet i enlighet med nationella styrdokument, samt i medlemmarnas intressen. Verksamhetsplanen och budgeten ska även styra och stödja verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete, samt vara vägledande för andra förbundsövergripande riktlinjer. Planen revideras årligen utifrån nya förutsättningar och resultat, samt direktiv från lagstiftare och medlemmar. Budgeten följer kalenderåret, medan verksamhetsplanen följer läsåret.

2 Planeringsförutsättningar

2.1 Nationella krav och förändringar

Förbundets verksamhetsområde har under det senaste decenniet fått en allt skarpare statlig styrning och kontroll. Den stora kommande reformen som ska införas från och med 1 juli 2025 är övergången från kursutformad till ämnesutformad gymnasial utbildning, vilket berör alla skolformer i förbundet. Implementeringsarbetet påbörjas under hösten 2023.

Under 2023 införs även följande ändringar (hittills beslutade):

- Ändringar i skollagen för att valideringen inom komvux i högre grad ska tillgodose behoven på arbetsmarknaden och hos individer.
- Stärkt elevhälsa och nytt namn på skolformer för elever med intellektuell funktionsnedsättning. Uttrycket utvecklingsstörning tas bort i skollagen.
- Ökade möjligheter till grundläggande behörighet på yrkesprogram. De kurser som krävs för sådan grundläggande behörighet ska ingå i programstrukturen för alla yrkesprogram. Elever ska inte behöva läsa utökat program eller använda det individuella valet eller programfördjupningen. För att säkra elevers rätt att läsa det som krävs för utan att minska yrkesinnehållet ska programmens omfattning utökas, både vad gäller antalet gymnasiepoäng och garanterad undervisningstid. Barn- och fritidsprogrammet, hotell- och turismprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet kommer att omfatta 2700 gymnasiepoäng. Övriga yrkesprogram kommer att omfatta 2800 gymnasiepoäng. Elever ska dock ha möjlighet att välja bort delar av det som krävs för grundläggande behörighet.
- Arbetsmarknadens behov ska vägas in vid planering och dimensionering av utbildning på gymnasial nivå (fullt ut 2025).

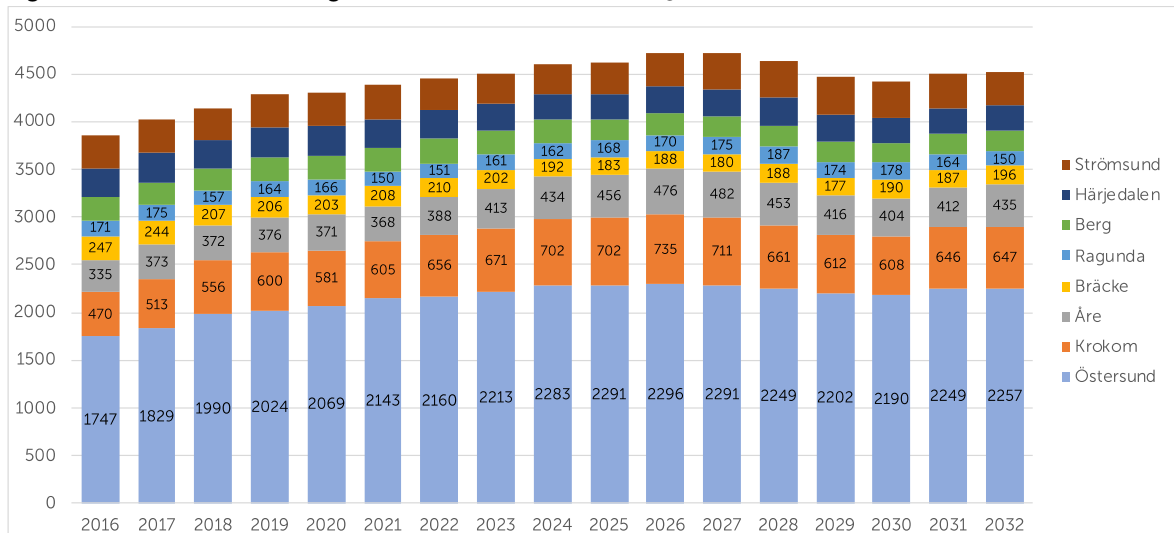
Förändringarna kommer att påverka förbundets verksamhet och ekonomi i varierande grad.

2.2 Elevutvecklingen

2.2.1 Demografiska förutsättningar

De kommande fyra åren ökar antalet gymnasieungdomar i alla förbundets kommuner utom Bräcke. Efter 2026 avtar antalet under några år, men under överskådlig tid kommer antalet aldrig att vara lägre än 2022. Toppåret 2026 har förbundets kommuner 391 fler gymnasieungdomar än 2022.

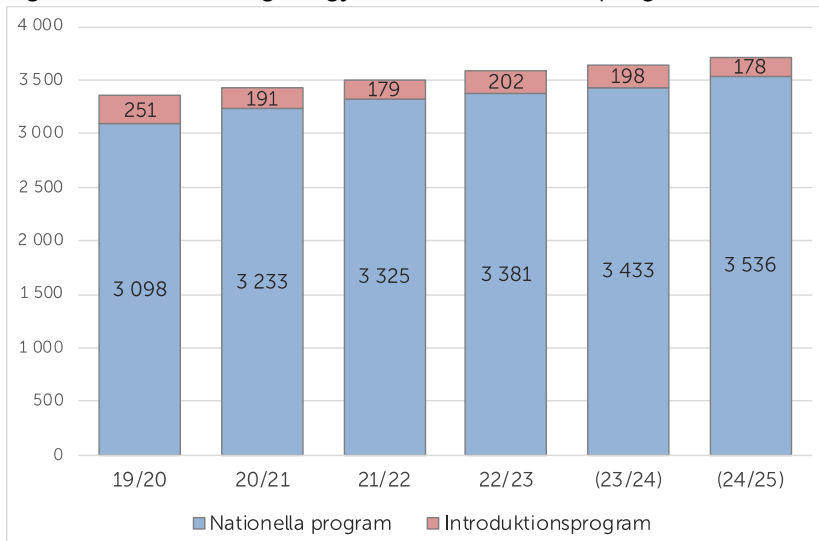
Figur 1. Antalet 16–18-åringar i Jämtlands län *Källa: Regionförbundets statistik 2021-12-31*

2.2.2 Gymnasieskolan

Antalet gymnasieelever kommer att öka flera år framöver. Läsåret 2023/2024 beräknas antalet öka med 48 elever. Ökningen gäller främst teoretiska program i rektorsområde 1 på War-gentin. På Fyrvalla är elevantalet redan nära det tak som satts för antalet platser i lokalerna. Samma sak gäller på Torsta. I Åre finns plats att ta emot fler elever på flera program.

Figur 2. Elevutveckling för gymnasieskolan, samt prognos för kommande två år

2.2.3 Gymnasiesärskolan

Antalet elever inom gymnasiesärskolan ser ut att pendla runt 80 elever de närmaste åren, vilket ger stabila planeringsförutsättningar.

2.2.4 Vuxen- och uppdragsutbildning

Elevantalet i vuxenutbildning varierar under året, men årsmedelvärdet har under flera år legat på cirka 440–470 elever. Läsåret 21/22 minskade antalet markant. Utvecklingen under läsåret 22/23 är svårbedömd, men i september 2022 var det 50 elever färre än 2021 och ytterligare 100 färre än tidigare år.

2.3 Utbud

Förbundets gymnasieverksamhet har sedan flera år tillbaka en stark position då det gäller elevernas val av utbildning. Runt 83 procent av eleverna som är mantalsskrivna i förbundets medlemskommuner väljer förbundets skolor. Det är grunden till att förbundet kan erbjuda en bred palett av nationella inriktningar inom alla 18 nationella gymnasieprogram, främst i Östersund.

Den starka positionen medför även att fyllnadsgraden på programmen generellt sett är god. Det bidrar i sin tur till goda förutsättningar i undervisningssituationen samtidigt som över 90 procent av gymnasieleverna får sitt förstahandsval uppfyllt. Under de kommande åren väntas elevantalet öka.

Efter en viss försvagning av antalet sökande på några yrkessociala program och högskoleförberedande program under pandemin märks en ökning inom exempelvis RL och HT i Östersund. EK i Östersund har ökat kraftigt samtidigt som SA har minskat. Tappet av antalet sökande i Åre avstannade inför läsåret 2022/2023 och beräknas nu öka. På Fyrvalla, Torsta, Wången och i Bräcke och Bispgården är platserna i stort sett fyllda på alla utbildningar.

Inom vuxenutbildningen är det ett minskat inflöde av elever till yrkesvux, vilket till stor del beror på historiskt låga nivåer vad gäller arbetslöshet. Även SFI/Grundvux minskar något till följd av flera år med färre nyanlända. Den förväntade utvecklingen av många flyktingar från Ukraina har delvis uteblivit. Konjunkturläget kan innebära att antalet elever inom yrkesvux och allmänna gymnasieämnen inom komvux stiger under 2023–2024, medan antalet elever på SFI och grundläggande vuxenutbildning sannolikt minskar ytterligare till följd av väntade åtstramningar i migrationspolitiken.

Möjligheten att kombinera/komplettera ungdomsskolan med vuxenutbildning i Bräcke och Bispgården samt på Fyrvalla i Östersund bidrar till att lokaler och inventarier/läromedel kan upprätthållas på en god och samtida nivå. På yrkesutbildningarna har programråden och kontakterna med näringslivet förbättrats över tid, vilket också har påverkat kvaliteten och väl fungerande APL-platser på ett positivt sätt.

2.4 Lokaler och lärverktyg

Förbundet har totalt sett lokaler i god standard. Lokalerna i Järpen har fått en standardhöjning men det återstår en del behov av förbättringar, vilket även gäller Bräcke.

I Östersund förhyr förbundet två större fastigheter på campusområdet, varav en delvis är en lokalreserv för att möta ett högre elevantal under kommande åren. I anslutning till Wargentin hyr förbundet även en extra matsal sedan något år tillbaka. I Åre finns plats för ett utökat elevantal på alla program. På Fyrvalla är det fullt.

Förbundet bedöms även ha en god standard vad gäller olika typer av lärverktyg. Satsningar på egna datorer till alla ungdomselever – i kombination med molntjänster – ger en samtida och effektiv plattform för kommunikation. Förbundet har beslutat att införa en ny lärplattform inför kommande läsår som ska underlätta administrationen och kommunikationen mellan lärare och elev. Det är en stor förändring som kräver ett omfattande implementeringsarbete. Den kommande ämnesbetygsreformen medför stora investeringar i nya läromedel från 2025 och framåt.

2.5 Personal

Förbundet hade i oktober 2022 totalt 621 anställda, fördelat på 504 årsarbetare, med en medelålder på 50 år. Den största yrkesgruppen är lärare. Antalet elever bedöms öka samtidigt som förbundet har en äldre lärarkår än genomsnittet i riket med många pensionsavgångar. Bristen på lärare bedöms successivt öka, åtminstone till början av 2030-talet.

Förbundet gör sedan några år tillbaka en årlig medarbetarundersökning kopplat till eNPS (Employee Net Promoter Score), ett nyckeltal som visar i vilken grad en medarbetare är villig att rekommendera sin arbetsplats till vänner och bekanta. Det senaste värdet ligger på + 17, vilket är väsentligt bättre än genomsnittet för utbildningsbranschen och offentlig sektor som helhet.

3 Förbundets innersta kärna

Förbundets utbildningsverksamhet vilar på de uppdrag och värden som uttrycks i skolans lagstiftning och läroplaner. För att alla medarbetare ska dra åt samma håll och underlätta den interna och externa kommunikationen ska alla i förbundet även arbeta med följande:

Ledstjärna

Tillsammans skapar vi det bästa lärandet.

Alla stödjer elevens lärprocess genom sina olika kompetenser och roller. Tillsammans får vi alla elever att lyckas med sin utbildning oavsett förutsättningar.

Jämtlands Gymnasieförbunds ledstjärna som hela organisationen strävar mot i allt den gör.

Verksamhetsidé

Med engagemang och kompetens levererar vi högkvalitativa gymnasie- och vuxenutbildningar för elever som vill bli attraktiva på framtidens arbetsmarknad.

Jämtlands Gymnasieförbunds beskrivning av vad verksamheten är rent konkret – vad vi gör och för vem vi gör det.

Drivkraft

Vi drivs av lusten att lära och utveckla.

Jämtlands Gymnasieförbunds drivkraft – varför vi finns och gör det vi gör.

Värdeord/förhållningssätt

Förtroende

Tillsammans skapar vi förtroende för varandra genom att vi är öppna och ärliga och litar på varandras kompetens. Vi är respektfulla och lyhörda, visar tillit och stöttar varandra.

Delaktighet

Tillsammans uppmuntrar vi till delaktighet. Vi är alltid öppna för idéer och förslag på hur vi kan bli ännu bättre.

Professionalitet

Vi är professionella. Vi håller oss ajour med utvecklingen inom vår profession och tar ansvar för vårt eget och andras lärande.

Tagline

Lär och utvecklas!

Jämtlands Gymnasieförbunds tagline som i korthet säger vad vi står för.

4 Förbundets mål

4.1 Strategiska mål

Måluppfyllelsen mäts i slutet av kalenderåret och presenteras i årsredovisningen.

Utbud och kvalitet

1. Minst 80 % av förbundets elever studerar i förbundets egna skolor.
2. Minst 90 % antas på sitt förstahandsval till gymnasieskolan.
3. Andelen elever med gymnasieexamen ökar.
4. Övergången till högre studier ökar.
5. Fler elever etablerar sig på arbetsmarknaden.

God ekonomisk hushållning

6. Nettokostnaden ligger i nivå med respektive kommungrupp.
7. Finansiellt ska förbundet göra ett nollresultat.

Attraktiv arbetsgivare

8. Förbundet har ett positivt värde på eNPS (Employee Net Promoter Score).
9. Sjukfrånvaron är högst 5,0 %.

Klimat

10. Den fossila energiförbrukningen minskar.

4.2 Utbildningsmål

Måluppfyllelsen mäts i slutet av läsåret och ligger till grund för rektorernas kvalitetsarbete. Resultaten redovisas i delårsrapporten per den sista augusti. De fyra delområdena är hämtade från de rubriker Skolinspektionen har i sin kvalitetsgranskning.

Undervisning

1. Fler elever uppnår gymnasieexamen.
2. Fler elever blir behöriga på introduktionsprogrammet.
3. Fler elever slutför sin vuxenutbildning.
4. Närvaron i skolan ökar.
5. Fler elever har inflytande över sin studiesituation.

Trygghet och studiero

6. Fler elever är trygga i sin utbildningsmiljö.
7. Fler elever har studiero på lektionerna.
8. Fler elever tycker att elevhälsan finns tillgänglig.

Bedömning och betygssättning

9. Avvikelsen mellan kursbetyg och nationella provbetyg minskar.
10. Fler elever vet vad som krävs för att nå kunskapsmålen.

Rektors ledarskap

11. Rektors ledarskap är stärkt.

5 Direktionens prioriteringar

I förbundets budget för 2023 är elevplatspriserna på de olika programmen inom gymnasie- och gymnasiesärskolan grunden i resursfördelningen. Elevplatspriserna fastställs utifrån en budgetprocess med olika resursbehov utifrån aktuella kostnadsnivåer, kommande års förväntade elevutveckling, samt behov av personal, lokaler, lärverktyg etcetera.

Rektorernas resursbehov har sammanställts och analyserats utifrån programmens måluppfyllelse, olika ekonomiska och personella nyckeltal, lokala förutsättningar, nationella jämförelser med mera. Inom gymnasiesärskolan görs en motsvarande bedömning som baseras på rektors analys och behovsbedömning. Förbundets uppdrag och budget för vuxenutbildningen regleras i samverkansavtal med kommunerna efter en årlig dialog med respektive kommun.

Utvecklingen av samhällsekonomi med hög inflation har inneburit att ägardirektivets beslutade nivå av uppskrivning av elevplatspriser är otillräcklig för att täcka kraftigt ökade kostnader för hyror, lärverktyg och skolmåltider. Det innebär att utvecklingsresurserna är ytterst begränsade under 2023.

5.1.1 Utbud och kvalitet

Förbundet räknar med att platsbrist kan uppkomma på flera yrkesprogram i Östersund. Med hänsyn till samhällets arbetskraftsbehov och antalet APL-platser är det inte möjligt att utöka förbundets yrkesutbildningar på Fyrvala och Torsta under de kommande åren.

Utifrån arbetsmarknadens utveckling ska förbundet i stället göra insatser för att relativt sett fler elever söker till yrkessociala och högskoleförberedande program i gymnasieskolan. Det senare kan också kopplas till förbundets mål om att fler ska övergå till högre studier efter gymnasiet.

Beroende av ekonomiska villkor kan förbundet även behöva göra en översyn av utbudet för att säkra en god kvalitet på de utbildningar som flest elever väljer. Det kan minska elevernas samlade utbud liksom andelen elever som kommer in på sitt förstahandsval.

Andelen eleverna som gör omval ökade ytterligare hösten 2022 till över 40 procent. Förbundet ska stärka samarbetet med grundskolan och bidra till att utveckla länets samlade studie- och yrkesvägledning.

Kvalitetsmässigt har förbundet generellt sämre resultat än för några år sedan vad gäller andelen elever med uppnådd gymnasieexamen och värden på Skolinspektionens enkät, även om det fortsatt varierar mellan olika utbildningar och årgångar. Förbundets rektorer har tydliga underlag som visar resultatläget inom sina respektive utbildningar. De ska inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet genomföra olika åtgärder för att förbättra resultaten.

5.1.2 God ekonomisk hushållning

Ekonomi är central för att skapa långsiktigt goda planeringsförutsättningar för verksamheten. Alla medlemskommuner har lägre eller väsentligt lägre gymnasiekostnader än referenskostnaden för jämförbara kommuner, vilket indikerar att verksamheten är kostnadseffektiv. Inför 2023 har förbundets tidigare uppdrag att varje år genomföra effektiviseringar tagits bort. Förbundet har i ägardirektiven medgett en uppskrivning av elevplatspriserna med 7,95 procent, inklusive beräknade pensionskostnadsökningar på 18 mkr.

Det extraordinära ekonomiska läget med hög inflation med kraftiga kostnadsökningar för bland annat läromedel, hyror och skolmåltider underminerar förbundets förväntade behov av insatser för att stärka måluppfyllelsen under 2023. Den osäkra ekonomiska situationen medför att förbundets nya direktion behöver ha en extra tät dialog med medlemskommunerna om ambitionsnivåer, ekonomiska resurser och konsekvenser inför 2024–2025.

5.1.3 Attraktiv arbetsgivare

Kompetensförsörjningsfrågorna är centrala under de kommande 10 åren. Det kommer att vara en stor brist på utbildad arbetskraft, inte minst inom gruppen lärare, även om de senaste prognoserna inte är lika dystra som tidigare.

Förbundet har för närvarande ett positivt värde på eNPS (Employee Net Promoter Score) och en förhållandevis låg sjukfrånvaro. Det är angeläget med fortsatt fokus, både verksamhetsmässigt och ekonomiskt, på arbetsgivarfrågorna under de kommande åren. Förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare för att både kunna behålla och rekrytera personal.

Förbundet ska ha ett tätt samarbete med bland andra Sveriges lärare och skolledare om arbetsmiljön och nya arbetsformer för att tillsammans skapa bästa möjliga förutsättningar för elevernas lärande.

5.1.4 Klimatmål

Förbundet har över tid arbetat aktivt med klimatfrågor i undervisningen i enlighet med nationella styrdokument. Sedan några år tillbaka har förbundet, i samklang med regionala miljömål, också mål om att den fossila energiförbrukningen successivt ska minska.

Förbundet har analyserat olika insatsområden och konstaterat att det är fortsatt angeläget att fokusera på transporter. Transporter ger mest effekt på kort sikt och är förhållandevis enkla att påverka, även om det är kostnadsdrivande. Förbundet ska också ha ett tätt samarbete med fastighetsägarna i att optimera lokalernas användning och storlek, samt att arbeta med energieffektiviseringar.

5.2 Utbildningsverksamheten

5.2.1 Undervisningen

Skolinspektionens olika granskningar av förbundets undervisning visar tillsammans med resultaten att förbundet över lag håller en god kvalitet i uppdraget. Den garanterade undervisningstiden hålls och miljöerna för lärande är i allt väsentligt goda.

Sammantaget är det flera delar som indikerar att pandemin har påverkat resultaten på ett negativt sätt i gymnasieskolan liksom i vuxenutbildningen. En förklaring ligger i att en inte obetydlig andel elever hade svårt att klara omställningen med fjärrundervisning och hamnade i en situation med bristande motivation och rutiner som i en del fall ledde till ohälsa. Ett liknande scenario noterades inom vuxenutbildningen.

Olika former av kompetensutvecklingsinsatser och förstelärarnas insatser inom olika områden har under senare år lett till ett ökat fokus på förbättringar i undervisningssituationen och lärarnas förmåga att anpassa och variera undervisningen utifrån behov. Samtidigt kvarstår olika utvecklingsområden, som att alla elever utmanas att nå längre i kunskapsmålen, att elever med brister i

skolbakgrund och språkkunskaper ska klara kurserna, att få elever med ohälsa att delta på lektionerna med mera.

Det finns stora variationer i vilken omfattning lärare utvärderar och analyserar sin egen undervisning, samt hur rektorer arbetar med att utveckla undervisningsskickligheten. Aktuell skolforskning visar att kvaliteten i undervisningssituationen är avgörande för både goda resultat och elevernas närvaro. Förbundets rektorer behöver därför generellt förstärka fokuset på undervisningens kvalitet.

Från och med förra läsåret har förbundet uppdaterat strukturen för uppföljning av studieresultaten så att variationerna i studieresultat inom de olika utbildningarna förtydligats. Förbundet ska därtill införa en skolplattform som ska effektivisera arbetet omkring undervisningen och därmed underlätta för elever och undervisande personal. Plattformen ska även förenkla dokumentationen av stödinsatser och ge rektorer bättre verktyg för att följa upp resultaten.

Alla rutiner och moment som lärare utför ska fortsatt granskas med syfte att minska eller underlätta lärares administrativa arbetsbörda.

5.2.2 Trygghet och studiero

Resultaten vad gäller elevernas upplevda trygghet och studiero försämrades för ett par år sedan. Under läsåret 2021/2022 förbättrades värdena för trygghet medan studieron ligger kvar på en lägre nivå.

Under senare år noteras att tryggheten och studieron generellt är något bättre på yrkesprogram än de högskoleförberedande programmen, även om variationerna är stora. Ett annat mönster är att förbundets mindre skolor generellt har bättre resultat än de större. Olika former av ohälsa och hög giltig frånvaro till följd av sjukskrivningar påverkar möjligheterna att skapa trygghet för alla elever.

Förbundet ska stödja enheternas trygghetsskapande arbete genom kontinuerliga förbättringar av skolmiljön. Förbundets systematik vad gäller utformning och uppföljning skolenheternas planer mot diskriminering och kränkande behandling har stärkts. På förbunds nivå kan man ännu inte utläsa några större effekter av det, vilket ska följas upp.

Resultaten inom trygghet och studiero ligger på några program på en nivå som medför att huvudmannen ska följa utvecklingen och kontinuerligt analysera om nya och/eller mer stödinsatser behöver införas.

5.2.3 Bedömning och betygssättning

Huvudmannen har ett övergripande ansvar för att lärare och rektor har nödvändiga kunskaper och insikter i de föreskrifter som gäller för betygssättning. Förbundet har under många år beaktat frågan och mycket av kollegiala arbetet på olika nivåer syftar till att kvalitetssäkra betyg och bedömning. Återinförande av nationella prov under vårterminerna 2022 gav möjligheten att jämföra betygssättningen i ett nationellt perspektiv för ett antal betydelsefulla ämnen efter två års avbräck till följd av pandemin. Under läsåret 21/22 minskade avvikelsen mellan kursbetygen och betygen på nationella prov, vilket är positivt.

Förbundet som organisation ger förutsättningar till att lärare på mindre skolor med få kollegor med samma ämne kan möta kollegor i ett större sammanhang för att processa likvärdig bedömning. Samtidigt har förbundet långa avstånd mellan skolorna och skolornas scheman är ibland omöjliga att synkronisera.

Förbundet ska därför ta tillvara den digitala utvecklingens möjligheter att fortsatt utveckla och kvalitetssäkra betygsättningen. Förbundets skolor ska i möjligaste mån samplanera så att lärare på mindre skolor ges möjlighet att delta i olika former av kompetensutveckling som planeras centralt.

5.2.4 Rektors ledarskap

Förbundet har i dagsläget 20 rektorer, varav ganska många med mindre än tre års erfarenhet där cirka en tredjedel kommer att befinna sig i rektorsutbildning under hösten 2023. Ungefär hälften av rektorerna har medellång till lång erfarenhet med relevant utbildning. Omsättningen av rektorer har historiskt varit förhållandevis låg, men under de senaste åren har omsättningen varit väsentligt högre.

Internationell skolforskning visar att rektors förmåga att leda och fördela arbetet har stor betydelse för måluppfyllelsen. Ledarskapet håller god kvalitet när rektor följer upp och analyserar elevernas resultat och lärarnas undervisning. Rektor ska säkra att det finns en god grund för utveckling av undervisningen och genomföra de utvecklingsinsatser som behövs.

Resultatanalysen – och de konkreta insatserna för att förbättra resultaten – ska vara förankrade hos personalen. Uppföljning ska ske löpande och inte enbart i slutet av en termin eller ett läsår.

Huvudmannen har ett stort ansvar för att ge rektorerna goda förutsättningar att leda den pedagogiska verksamheten. Där ingår bland annat kollegialt lärande och andra former av kompetensutveckling. Förbundets interna ledarprogram för rektorer ska därför fortsätta.

6 Budget 2023

6.1 Gymnasie- och gymnasiesärskola

Elevplatspriserna från 2022 till 2023 får räknas upp med i genomsnitt högst 4,96 procent. Kostnaderna för införandet av det nya pensionssystemet AKAP-KR ska finansieras genom en särskild ytterligare höjning av elevplatspriset så att alla kommuner som har elever i förbundets skolor bidrar till finansieringen. Höjning uppgår till 2,99 procent och motsvarar en ökning av pensionskostnader, inklusive löneskatt till 18 mkr enligt den senaste beräkningen från KPA. Totalt räknas elevplatspriset upp med 7,95 procent.

Det nya pensionsavtalet hanteras budgettekniskt genom ett höjt PO-pålägg, från 41,91 procent till 48,00 procent. Orsakerna till de höga kostnaderna för det nya pensionsavtalet är:

- hög inflation
- pensionsavtalet AKAP-KR har högre avgiftsnivåer
- pandemilöner och den sena lönerörelsen 2020 får kostnadseffekter på 2023.

Förbundet medges, vid synnerliga skäl, att ha en årsbudget där kostnader överstiger intäkter. Undantag från balanskravet får endast ske vid enstaka år och för varje år med godkännande av respektive medlemskommuns kommunstyrelse.

Förbundet lägger en budget i balans för 2023. Tidigare har förbundet haft fyra år med effektiviseringskrav och nu det femte budgetåret är den ekonomiska utmaningen kvar på grund av det ekonomiska läget i Sverige och i världen.

Åter igen har det varit en tuff budgetprocess. Verksamheten har under året pendlat från att planera satsningar och ambitionsökningar för 2023 till att hamna i en ansträngd ekonomi.

I budgeten finns inte utrymme för att planera mindre gruppstorlekar eller att minska samläsningen mellan olika program och inriktningar på de stora skolorna i Östersund. Det finns inte heller utrymme för ökad stöd tid (studiegårdar, extra stöd i vissa kurser) och/eller kostnadsdrivande extra anpassningar för elever med olika stödbehov.

Budgetprocessen har handlat om att minimera kvalitetssänkningar i verksamheten och generellt inga ambitionsökningar. Undantaget är på Wargentin, rektorsområde 1 och 2, där det har budgeterats för en ytterligare specialpedagog.

Effektiviseringar som förbundet har haft tidigare år ska självklart organisationen alltid arbeta med och det kommer vara en nödvändighet för 2023. Förbundet kommer att återkomma i delåret april med en ekonomisk prognos och då sammanställa utfallet av elevantal och förväntat kostnadsutveckling för helåret.

Gällande alternativen för ett eventuellt underskott för 2023 kommer förbundet återkomma i maj med förslag på valmöjligheter. Dessa skulle eventuellt kunna vara:

1. hemställa om synnerliga skäl (eget kapital)
2. debitering av justerat elevpris för aktuell utbildning
3. ta fram åtgärder för att komma i ekonomisk balans.

Medlemskommunernas totala gymnasiekostnad och övriga kostnader som inackorderingstillägg, skolskjutsar med mera, beräknas till 526,1 mkr. I jämförelse med senaste prognosen från delårsrapporten augusti 2022 som uppgår till 475,1 mkr ökar kostnaden totalt med 51,1 mkr, motsvarande en ökning med 10,7 procent. Det förklaras av den genomsnittliga uppräkningsgraden på 4,96 procent och ökade kostnader för det nya pensionsavtalet samt fler elever för 2023.

Ersättning från Migrationsverket, efter nya rutiner i ansökningsförfarandet, uppgår för 2023 till noll kronor.

Av tabell 1 framgår de olika posterna som ingår i respektive kommuns preliminära avräkning för 2023.

Tabell 1. Preliminär avräkning för 2023. mkr

	Bräcke	Krokom	Ragunda	Åre	Östersund	Budget 2023
Elever i egna skolor, gymn	23,4	72,4	22,5	50,9	225,4	394,7
Idrott ej betalande kommuner	0,0	0,0	0,0	1,7	1,7	3,4
Återsök Migrationsverket	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Elever i egna skolor, SÄR	0,4	7,1	1,2	1,0	16,3	26,0
Elever i friskolor, gymn	4,0	12,9	2,1	5,8	41,7	66,6
Elever i andra kommuner, gymn	1,6	2,2	1,8	2,3	8,5	16,4
Elever i andra kommuner, SÄR	0,4	0,4	0,0	0,0	0,7	1,5
S:a elevplatskostnad	29,8	95,0	27,7	61,8	294,4	508,6
Inackorderingsbidrag	0,8	1,0	1,1	1,7	1,1	5,6
Skolskjuts, gymn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,4
Skolskjuts, SÄR	0,8	0,6	0,0	1,8	3,8	7,0
Tilläggsbelopp	0,1	0,8	0,1	0,1	3,0	4,0
Antagning	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,4
S:a övriga kostnader	1,7	2,5	1,2	3,6	8,5	17,5
Summa kostnader	31,6	97,5	28,8	65,4	302,9	526,1

Kostnaden för medlemskommunernas elever inom förbundets skolor budgeteras till 508,6 mkr, en ökning med 52,0 mkr jämfört med prognos i augusti 2022. Det är främst Krokom och

Östersund som ökar, med 9,0 mkr respektive 31,6 mkr. Det speglar den historiska andelen av medlemskommunernas totala gymnasiekostnader.

Medlemskommunernas kostnad för elever i friskolor uppgår i budget 2023 till 66,6 mkr, vilket är 8,7 mkr högre än den senaste prognosen. Elever i andra kommuner uppgår till 16,4 mkr.

Övriga kostnader som inackorderingsbidrag, skolskjuts, tilläggsbelopp för särskilda behov, samt antagning, budgeteras till totalt 17,5 mkr, vilket är 1,0 mkr lägre än prognos i augusti. Posten tilläggsbelopp för Östersund minskar med 0,6 mkr, vilket förklaras med att det är färre elever som behöver extraordinära anpassningar.

Kostnadsökningen inom skolskjutsar fortsätter på grund av ett nytt avtal från 2020. Förbundet är mer trygg i den redovisning regionen har haft på sitt underlag och fakturor. Detta tack vare att regionen har infört ett nytt planeringssystem och säkerställt sin hantering av debiteringsunderlagen.

Utöver de intäkter som genereras via medlemskommunerna erhåller förbundet intäkter från externa kommuner vars elever går i förbundets skolor. För 2023 beräknas dessa intäkter till cirka 105,1 mkr, vilket är cirka 8 mkr högre än senaste prognosen i augusti.

6.2 Vuxen- och uppdragsutbildning

Intäkterna för förbundets vuxen- och uppdragsutbildningar för 2023 är budgeterade till 45,4 mkr, vilket är 0,2 mkr högre än budget för 2022. Av de totala intäkterna ligger 14,6 mkr på verksamheterna i Östersund, 17,5 mkr i Bräcke och 13,3 mkr i Ragunda.

I Östersund fortsätter trenden från de senaste åren; yrkesutbildningarna inom bygg- och anläggning är störst och står för den större delen av de budgeterade intäkterna, cirka 8,5 mkr.

Bräcke kommuns rambudget har för 2023 sänkts med 0,8 mkr och uppgår till 4,5 mkr. Utöver ramen budgeteras intäkter från Lärcentrum i andra kommuner till cirka 6,8 mkr samt statsbidrag till 2,9 mkr, vilket är något högre än föregående årsbudget. En balansering av statsbidrag från 2022 till 2023 förväntas också för VUX Bräcke.

Ragunda kommuns rambudget för vuxenutbildning är oförändrad och uppgår till 4,4 mkr för 2023. Utöver vård- och omsorgsutbildning finns barnskötarutbildning i egen regi.

VUX Bispgården har kvar utmaningen gällande arbetsmarknadsutbildning i Ragunda kommun. Arbetsförmedlingen beslutade att inte förlänga avtalet under 2022, varpå utbildningen avslutades den sista januari 2022. Ersättning enligt avtalets garantinivå uppgick till cirka 3 mkr per år och beslutet innebär ett stort intäktstapp. För 2022 har ekonomin stärkts av balanserade statsbidrag från 2021 som har finansierat utbildningar under året. För 2023 kommer detta inte vara möjligt och tappet av dessa uppgår till 3,5 mkr kommer vara stor ekonomisk utmaning under året.

Förbundet söker, i egenskap av huvudman för vuxenutbildningen i Bräcke respektive Ragunda kommun, dessa statsbidrag i samverkan med övriga kommuner i regionen. Storleken på de statsbidrag som förbundet får styrs som tidigare år i hög grad av det ekonomiska utrymme som finns för att bevilja yrkesutbildningar.

6.3 Verksamhet med extern finansiering

Inom förbundet finns ett stort antal projekt som finansieras via externa medel. Olika typer av EU-medel och medel från Skolverket är de största finansieringskällorna. Covid-pandemin påverkade

till viss del aktiviteter under våren 2022, där inga Erasmus-yrkesmobiliteter kunde genomföras inom den beviljade ackrediteringen. Effekten visar sig i mindre upparbetade medel än tidigare normalår, och därmed en större andel periodiserade medel (överförs till 2023) på externa projekt. Dessa medel uppgår till ett antal miljoner kronor, men värt att notera är att många av förbundets EU-projekt får en förskottsbetalning på mellan 60–80 procent av totalt beviljade medel och löper över flera år, vilket gör att det är normalt att stora summor periodiseras över dessa projekts första år. Även flera av förbundets övriga externfinansierade verksamheter löper på läsår, och därmed periodiseras även där medel över till 2023 som förskottsbetalats.

För olika internationaliseringsprojekt budgeteras inga nya säkra intäkter förutom förbundets egen satsning på 250 tkr för 2023, samma summa som för 2022. Inga större samarbetspartnerskap påbörjas under 2023, och inom Erasmus-ackrediteringarna kommer man under året fortsatt förbruka tidigare tilldelade medel.

I gruppen för externfinansierad verksamhet ligger också en fritidsklubb för ett antal gymnasie-särskoleelever, en verksamhet som finansieras av de kommuner vars elever nyttjar denna.

6.4 Kostnader för gemensamma stödfunktioner

De gemensamma stödfunktionerna delas upp i kostnader som ska ingå i elevplatspriset och de kostnader för stöd som inte ingår i priset. I den senare kategorin ingår kostnader för kansliets drift. Här har kostnadsutvecklingen varit låg en tid och kostnaderna har även minskat de senaste fyra åren. För 2023 kommer de dock att öka något och det beror på ett högre PO-pålägg på kansliets löner.

För de kostnader som ingår i elevpriset ökar kostnaderna med cirka 9,3 mkr, vilket till stor del beror på historiskt höga hyresökningar, 10,9 procent för privata hyresvärdar (Fyrvala, Campus) och 6 procent i genomsnitt för kommunägda lokaler. Enligt konsortialavtalet ska hyran vid utnyttjning av lokaler (och eventuell utrustning) från medlemskommunerna utgöras av medlemskommunens självkostnad. Det pågår en förhandling/diskussion med en medlemskommun om föreslagen hyresökning för 2023.

Den andra stora posten är kostnaden för måltidsservice där det har varit stora prisökningar på livsmedel som påverkar kostnadsutvecklingen. Dessa två kostnadsposter (hyra och måltid) utgör 7,7 mkr av de 9,3 mkr. I övrigt har det högre PO-pålägget för egen personal inom IT, elevhälsan, bibliotek och vaktmästeri påverkat kostnadsutvecklingen. Inom städ och måltidsservice finns även en volymökning i och med fler elever för 2023. Transportkostnaderna för måltidsverksamheten ökar med cirka 0,2 mkr för budgetåret.

I lokalkostnader ingår hyres-, städ- och driftskostnad, inklusive vaktmästare, samt avskrivning på fastighetsinventarier. För 2023 budgeteras totala lokalkostnader till cirka 89,5 mkr, en ökning med 5,2 mkr i jämförelse med budget för 2022. Kostnaderna fördelas med 69,6 mkr på hyror, 8,6 mkr på drift, 9,5 mkr på städ och 1,9 mkr på avskrivningar.

Skolluncher köps in från förbundets medlemskommuner, med undantag för Bräcke som har en upphandlad leverantör. För utbildning på Torsta och Wången ligger måltidskostnaderna i respektive budget. Kostnad för skolluncher 2023 budgeteras totalt till cirka 22,9 mkr.

Elevhälsan får ökade personalkostnader med 0,8 mkr som beror på löneuppräkningsökningar och ett högre PO-pålägg. Ingen förändring av antal årsarbetare finns planerat under 2023.

För 2023 budgeteras IT-verksamheten till 14,0 mkr, inklusive indexuppräkning med 0,4 mkr.

För bibliotek beräknas kostnaden uppgå till 6,5 mkr, 0,6 mkr högre än föregående år. Ökningen beror på indexuppräkning av licenser- och programkostnader samt höjt PO-pålägg.

6.5 Investeringar

För 2023 minskar investeringsvolymen med cirka 1,7 mkr. Förändringen ligger främst inom fastighetsinvesteringar där ramen minskas med 1,4 mkr. Ramen för IT-investeringar ökar något på grund av planerade inköp av nya accesspunkter. Investeringsramen fördelas enligt tabell 2.

Tabell 2. Investeringsram 2023, mkr

Budget investeringar	2023
IT-investeringar	8,1
Fastighetsinvesteringar	1,5
Undervisningsinventarier	2,7
<i>Fördelat på:</i>	
RO1	0,3
RO2	0,7
RO3	1,4
RO4	0,3
Totalt:	12,3

Förbundet tillämpar tre avskrivningsperioder:

- 3 år IT-investeringar
- 5 år Undervisningsinventarier
- 10 år Fastighetsinventarier.

För verksamhetsåret 2023 budgeteras avskrivningskostnad till 13,1 mkr, en ökning på 0,4 mkr jämfört med 2022.

6.6 Resultatbudget (Mkr)

Tabell 3. Resultatbudget

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	186,0	188,0	190,0
Verksamhetens kostnader	-693,5	-727,7	-759,7
Avskrivningar	-13,1	-13,5	-13,5
Verksamhetens nettokostnader	-520,6	-553,2	-583,2
Kommunbidrag	526,1	556,1	586,1
Verksamhetens Resultat	5,5	2,9	2,9
Finansiella intäkter	0,1	0,1	0,1
Finansiella kostnader	-5,6	-3,0	-3,0
Resultat efter finansiella poster	0,0	0,0	0,0
Extra ordinära poster	0,0	0,0	0,0
Periodens resultat	0,0	0,0	0,0

6.7 Balansbudget (Mkr)

Tabell 4. Balansbudget

MKR	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Anläggningstillgångar			
Maskiner & inventarier	36,5	36,0	37,0
Aktier	0,08	0,08	0,08
Summa anläggningstillgångar	36,6	36,1	37,1
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	45,2	45,2	48,2
Kassa & Bank	85,0	85,0	85,0
Summa omsättningstillgångar	130,2	130,2	133,2
Summa tillgångar	166,8	166,3	170,3
Eget kapital			
Eget kapital	18,5	18,5	18,5
Periodens resultat	0,0	0,0	0,0
Summa eget kapital	18,5	18,5	18,5
Avsättningar			
Avsättningar	76,5	78,5	84,7
Summa avsättningar	76,5	78,5	84,7
Skulder			
Långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0
Kortfristiga skulder	71,8	69,3	67,1
Summa skulder	71,8	69,3	67,1
Summa eget kapital, avsättningar, skulder	166,8	166,3	170,3

7 Intern kontrollplan 2023

Den interna kontrollplanen har utarbetats utifrån en samlad riskanalys byggd på revisionsgranskningar och den bedömning som olika processägare i förbundet har gjort.

VAD	VEM	NÄR	HUR
Fortsatt arbete med att skapa större medvetenhet kring det ekonomiska läget hos rektorerna och säkerställa de ekonomiska processerna på alla nivåer.	Ekonomichef med stöd av ekonomer	2023	Inplanerade besök på respektive rektorsområde med rektorer och administratörer. Involvera administratörerna mer i de ekonomiska processerna.
Säkerställa en tillfredsställande och ändamålsenlig lönehantering och löneutbetalningsprocess	HR-chef med stöd av HR-administratör	2023	Genomföra årliga uppföljningar och riskbedömningar av löneutbetalningsprocessen.
Minska sårbarheten vid planering av budget och framtagandet av prognoser.	Ekonomichef med stöd av ekonomer	2023	Införa Budget och Prognos i Hypergene för att underlätta planering och minska sårbarheten.
Byte av system för elevregister och digital lärplattform. Nuvarande plattform med Extens/Dexter upphör att levereras 2025. Licenserna för den gamla plattformen gäller fram till slutet av 2023.	Planeringschef	2023	Under hösten 2022 och våren 2023 utbildas både pedagogisk och administrativ personal i det nya systemet Quiculum. Systemet anpassas efter vår skolstruktur och data migreras efter läsårsslut. Hösten 2023 ska all verksamhet utom gymnasieantagningen vara överförd till den nya plattformen.

Per Löfstrand

Direktionens ordförande

Mikael Cederberg

Förbundsdirektör